

թարմ և կենդանի պէտք է մնայ մեր սըրտերում:

Ձեր թանկագին խօսքերն, հայրական խրատներն ու նախնական աւանդները խոր արմատ են ձգել մեր սրտերի մէջ, որոնք և խոստանում ենք ամենայն սրբութեամբ պահպանել և զործադրել: Դուք իբրեւ նոր իմն առաքեալ եւ քարոզիչ խօսեցիք մեզ հետ բողոքոյին նոր եւ համոզիչ լեզուով, հաղորդեցիք մեզ նոր պատգամներ. առողջ եւ ժամանակակից ըմբռնողութեամբ միաբեր, որոնք խոր ապաւորութիւն գործեցին մեր սրտերի եւ մտքերի վերայ: Յատկան չենք կարող մոռանալ Ձեր այն ոսկեղէնիկ պատուէրը թէ «Վատին լաւ աւէք որ լաւանայ եւ լաւին էլ լաւ ասէք որ աւելի լաւանայ»:

Յոնարհուած գլուխներով և բեկանուած սիրտերով մաղթում ենք մեր սիրեցեալ Սրբազան Առաջնորդ Հօրը բարի եւ

անդորր ճանապարհ: Թող պահպան հրեշտակը պահպան լինի նորան եւ՝ փրկեկով ամէն տեսակ փորձութիւններից, առաջնորդի նորան իւր նպատակակէտը:

Լիալոյս եւք Սուրբաշայի Ձեր այցելութիւնից դուք կը տանէք Ձեզ հետ լաւ ապաւորութիւններ եւ քաղցր յիշատակներ:

Հայցում ենք Ձեր հայրական առատագեղ օրհնութիւնները, եւ յանձնում ենք մեզ Ձեր ջերմօրոնդ աղօթքներին:

Խորին յարգանքօք համբուրելով Ձեր օծեալ Ս. Աջը, պատիւ ունիմ մնալ

Ի գիւմայ Սուրբաշայի Հայ հասարակութեան

Ձեր Բարձր Սրբազնութեան անձնուէր եւ խոնարհ որդի՝

Հ. ՏԷՐ Պ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Նախագահ Տեղակալ Հայ Ազգային Վարչութեան
Սուրբաշայ 7 Մայիս 1928

ՆՇԽԱՐՔ ՆԱԽՆԵԱՑ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ա. Ե. Բ. Ե. Մ. Ի. Ա. ՍՈՐԻՒՈՅ

ՎԵՇՏԱՍԱՆ ԱՍԱՑՈՒԱԾՔ ՎԱՍՆ ՆԿՈՍԻԴԵԱՅ ՔԱՂԱՔԻՆ

(Ծարուցալուրիւն)

Պահովք առաքինանայ ոյժ նորա, եւ ազաթիւք դաւրանա[յ]: Խորզով եւ հակամար մանկանայ: Ձիք ծանրութիւն որում ոչ հանդարտէ: Ձի գաւաւոր է յոյժ կամել ազատութեան յապաշխարութեան: Ձի կամելն իւր վաճառական է: Լնու գրեւն գանձիւք, բառնայ զլին երանութեամբք երթալ ընդ առաջ աւետեաց: Բանայ հանէ ի միջոյ նորա զառաքինութիւնս յարքայութեան: Զըզաստն հանէ զբիւրեղ իւր, եւ կուտանն զմարգարիտ իւր: Միւսն հանէ զգանձս իւր իբրեւ զակնս պատուականս, վիայք հանեն զառաքինութիւնս, խոստովանեալք զպսակս իւրեանց: Այսպիսի գաւորութիւն ամենայնդ թէ է, ծածկեալ է յազատութեան եւ ննջէ: Դայ գաւազան ընդոստուցանէ, զի յարիցէ լցնէ՝ զտուն գանձի իւրոյ: Եթէ բռնութեամբ վարէ զմեզ, չի՛ք ի մեզ ազատութիւն: Եւ եթէ չի՛ք ազատութիւն,

ընդէ՛ր պահանջէ գյանցուածս: Իսկ եթէ զոյ, չէ աւրէն բռնի վարել զիշխանութիւն մեր: Դատեալ լինէր ամենգատիչն⁽¹⁾ ի դատուածս⁽¹⁾ վասն երկուցունց⁽²⁾: Ձի եթէ զոյ ընդէ՛ր զրկեաց զնա: Եւ եթէ չի՛ք, ընդէ՛ր պահանջէ զնա: Քա՛ւ է թէ բռնադատէր ստոյգն այն զկազ զի յարիցէ ընթացի: Քա՛ւ լիցի եթէ բռնադատիցէ զիւրոյ այն որոշել զգոյս: Նա կուրացոյց եւ նոյն բռնադատէ՝ տեսանել զլոյսն որ ոչ ետ նմա: Ոչ միայն ինքն ոչ բռնադատէ, այլ եւ այնմ որ բռնադատէն բարկանալ: Բռնադատեաց Բաղամ զգրաստն իւր, ցասեալ ստոյգն իբրեւ ետան զնա: Փոխանակ անասնոյն բերանակապի, հրեշտակ դատեցաւ ընդ Բաղամու⁽³⁾: Երաց ստոյգն

(1) Պակասէ ի բառգիրս:

(2) Այսպէս յօրինակին:

(3) Այսպէս յօրինակին:

զրեւան նորա, զի դատեցի՛ ընդ անմտին որ բռնադատեաց: Եւ եթէ՛ զայս արար ստոյգն փոխանակ զի բռնադատեցաւ ա- նասուն, ո՞ հայհոյեցի՛ զբարեբարն, քան զի ո՞չ բռնադատէ՛ զտկարս: Պահանջեաց զվրէժ զրկեալ անասնոյն, յազատութենէ՛ն որ զրկեաց զնա: Այն որ դատեցաւ ընդ բռնադատին⁽¹⁾, զիա՞րդ բռնադատէ՛ ըզ- տկարութիւն մեր: Զի եթէ՛ բարկացաւ ըս- տուգութիւնն զի բռնադատեաց տէր իւր զզրատաւն⁽²⁾, զի եթէ՛ իցէ տկարութիւնն իւր ի ուրայ տեսեանն որ բուռն էր քան զնա, զիա՞րդ կարէ՛ ստուգութիւն բռնա- [դա]տել⁽³⁾ զտկարութիւն մեր: Դատեալ լինի ինքն յինքնէ, եպրեալ լինի յանձ- նէ իւրմէ: Զոր ինչ ասաց ընդդէմ Բագա- մու⁽⁴⁾, անդրէն ընդ նորին ընդդէմ լինէր: Որպէսզի ոչ բռնադատէր⁽⁵⁾ զմեզ, նոյնպէս ոչ կարէ՛ զազարել յիրաց որ զիւրին եւ մեկին եւ մեզ: Դա՛ւ լիցի ստուգութեանն բարձրացուցանել զէրրին տկարաց: Եւ եթէ՛ իմանամք զոհասցուք զմտնէ, զի բառնայ զծանրութիւն յուսոյ մերմէ: Մարդ ընտրեաց իւր ծանրութիւն, եւ զգատա-ւորէն իւրմէ տրտնջէ՛: Հնազանդէ՛ զամե- նայն իբրեւ զիշխան⁽⁶⁾, եւ քթմեջէ՛ իբ- րեւ զտկար: Լեռան բարձրեալ եւ ո՞ ան- միտ, եւ ասեւ եթէ՛ տկար եմ: Կռեսցի ծանրութիւն զոր ընտրեցեր, եւ ընդ ծան- րութիւնն որ տա[յ] ընտրել քեզ: Եթէ՛ ծանր է զոր ընտրեցեր, մի՞ տրտնջեր⁽⁷⁾ վառն թեթեւին որ մեկին է քեզ անմիտ: Լեր միջնորդ անձին քում լուի ի չար զո- ղութեանցն: Թէ՛ հատանել զորմա տկար եւ, առ զազարել եւ զաւրաւոր: Առ վա- տակ զաւրութեան ջանի, եւ սիրոյ յաղ- թեցեր զաւրութեան: Դադարման ոչ հոն- զարտեւ եւ եթէ՛ տկար եւ որպէս ասեսզ, զադարման պիտոյ է տկարաց: Եւ եթէ՛ զաւրութիւն ծածկեալ է ի քեզ զի նոզաւ

բառնաս զու զղժուարութիւնս, յիրաւի, է զատաստան այնր որ բարձոյց զթեթեւ սգատութեանս մերում: Միով ճաշակաւ զոր ետու քեզ, ճաշակեալ նոզաւ զամենայն ինչ եւ տեւ զի բարձեալ եւ զըծանրու- թիւն եւ վասն թեթեւի տրտնջեալ:

Զասացաւ մասեկիս զհր ներսս մեծ զիս- նական յիշեցիք ի Քրիստոս, ընդ նըմին եւ զախմար գրիչս Յովնաննեալ:

ՏԱՄՆԵՐՈՂ, ՎԱՍՆ ՆԻՈՒՄԻԿԵԱՅ⁽¹⁾

ԵՒ ՎԱՍՆ ՎԱՐՊԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՐԱՆՅ

Ո՞ քաղաքք խաղաղացեալք մի՛ յու- սալք ի շինութիւն: Ի ճշմարտութիւն ա- պաւինեցարուք, զի նա՞ հաստատէ՛ զպա- ռիսպս ձեր: Մի մեղիցեն ընակիւք ձեր, զի մի՛ երեւեցին շինուածք ձեր: Մի յան- զգնեացին մանկունք ձեր, զի մի՛ զողաս- ցին յարկք ձեր: Հիմն ճշմարտութեան կա- րող է հաստատել զերկիր ի ներքոյ մեր: Հաւատ ստուգութեան, խոնարհեցուցանէ զամոյս ի վերոյ քան զմեզ: Փոխեցուք յամ- պարչաութենէ որ կարող է շարժել զերկիր ի ներքոյ[յ] մեր: Սրբեցուք զճշմարտու- թիւն, որ զուարթացուցանէ⁽²⁾ զերկոսին եւ զջուրս ի վերոյ[յ] քան զմեզ: Մեղք մե- ծամեծք եւ մանունք, մեծամեծք են յիւ- րաքանչիւր ժամու: Դողութիւն ի ժամու իւրում սաստիկ է քան զազանութիւն: Ճատումն ի ժամու իւրում բարկութիւն է: Նախանձ ի ժամու իւրում մա՛հ է: Մի վե- հերեր զմիով ի պարտեաց, եւ արհամար- հիցեալ զընա իբրեւ զփոքր: Զոր մեղս կար- ձեւ թէ փոքր է, ի ժամու իւրում սաստիկ է: Զիա՞րդ կարծեալ թէ փոքր է, զի ահա քեզ սպանող է: Եթէ՛ իբրեւ մեծ է փոքր համարեալ քեւ այսպէս լեզու քո: Եւ եթէ՛ իբրեւ արհամարհէ յաղթէ քեզ, յոյժ մեծ են կորանք քո: Որ մեղք եւ մարտնչին ընդ քեզ, ի ժամու իւրում մըտի՛ր ընդ նմա: Մի թողուր զմատաւոր մեղս, եւ մարտնչիցիս ընդ հեռաւորս: Հեռաւորն իբ- րեւ զհեռաւոր է, եւ մատաւորն իբրեւ զպայանող է: Մարտնչի ընդ քեզ ցատումն, մարտի՛ր ընդ նմա ի ժամու իւրում: Մի-

(1) Օր. ունէր՝ բաճառիմ, զոր ուղղէ սրբա- զրիւն զնեղով աղ ի վերայ բառիդ:

(2) Այսպէս յօրինակին:

(3) Օր. վրիպակալ զրէ՛ բաճառիլ:

(4) Այսպէս յօրինակին:

(5) Օր. ունէր՝ բաճառք, զոր սրբազրիւն ուղ- ղէ զնեղով դա ի վերայ բառիդ:

(6) Օր. վրիպանոր ի բաց թողալ իբրեւ զ. զորս յաւելալ ուղղիւն ի վերայ տողին:

(7) Օր. ի բաց թողեալ էր զբառս մի՛ տրտնջեր, որր յաւելեալ են ի վերայ տողին ի մեռն ուղղիւն:

(1) Օր. գրէ առանց յ:

(2) Օր. ունէր՝ զուարթացուցէ, յորոյ վերայ ուղ- ղիւն զնէ՛ ան:

թողութիւնը որ առաջին կայ եւ պահանջներ զանազան քո ի պոստիւթիւնէ: Ընդ պահանջներն ի ժամու իւրում օրէն է քեզ մարտնչել: Եթէ խաղաց պահանջներն ի մարմնի, էջ ընդ նմա իրրեւ ի մարտ: Այն է նահատակ քաջ, որ ի ժամու իւրում յաղթէ մեղաց: Նախանձ մարտնչի ընդ քեզ, եւ դու պահե՛ս ի զինոյ: Մաւաւոր մեղք սպանեն զքեզ, եւ դու զդուշապեալ ես ի հեռաւորէն: Տես զի ի ջերմ ժամանակի, ո՛չ մարտնչիս դու ընդ ցրտոյ: Յատյ ի ժամու իւրում պատահես, եւ արատոյ ի ժամանակի իւրում: Եւ իբրեւ յամենայն ցաւոց փախչիս, մարտքո ընդ մաւաւորին է: Եւ եթէ յորժամ մտաւին յաղթէ քեզ, տրամաբուն զքեզ զի լոնան ի ժամու զի կանգնեալն է ալի⁽¹⁾ եթէ ցածուցանես յաղթես, եւ եթէ ինքն իւրովի դադարէ, ընկերի՛ իւրում տայ տեղի: Առաջին մեղքն որ պաշտեցան զնան, զի ընկերին իւր պաշտեցին⁽²⁾: Հաւանեցուցանեն զքեզ ալիք ծովու, զի միմեանց տան տեղի: Ալեաց նման են եւ մեղք, յորժամ անցանեն ընդ խորհուրդս մեր: Այլ ի ցատման առնու զմեզ ի միւս անիրաւութիւն ընկենու: Մեղք ցըլ⁽³⁾ նկեր իւր տան զմեզ, եւ առնուն ի զուգակցէն իւրմէ: Դիւթութիւնք կախարդութիւնք եւ հմայք դառն են քան զամենայն մեղս: Ընկերութիւն է ընդ սատանայի, զի ընդ չարին խորհրդակից լինին: Եթէ ոչ ատեաց զմէն, ո՛չ ընդունի զնա ձախ այն: Եթէ ոչ ուրանալ⁽⁴⁾ զճշմարտութիւն, ո՛չ հաղորդի ընդ մտորութեան: Մենք նաւորութեամբ մուծանէ սատանայ զուրացողութիւն⁽⁵⁾: Ուրեք յայտնի ուրացուցանէ, ուրեք ի ծածուկ ուրացուցանէ: Զժպիրհն որ եհատ զյոյս իւր, յայտնի անուամբ ուրացուցանէ: Զոր տեսանէ թէ երկիւզած է, ի պատճառս իրիք ուրացուցանէ: Մեղմիս երեսաւք ուրացուցանէ եւ խորամանկ զմիւսմիտ: Եւ աւձն զի ետես զԱզամ եթէ ոչ ուրանալ⁽⁶⁾ յայտնապէս, ա՛յլ զիմա ք նեղեաց զնա, հպարտանալ ընդ ստեղծչին իւրոյ:

Հապաքակեաց (Շար.) Թ. Յ. Մ.

(1) Յայտ է թէ խանդարեալ է տեղիս այս, որպէս յայլ բազում տեղիս:

(2) Օր. դրէ՛ պաշտեցի, յորոյ վերայ գնէ ուղղին:

(3) Ի բառադիրս պահասէ:

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԽԱԶՈՒԹԵԱՅԻ ՏՕՆԸ ԵՒ ԲԱՐԵՐԱՐ

ՄԵԼԿՈՒՆԵԱՆ ՀԱՐԱՋԱՍԱՅ ԳԵՆԱՏԱԿԸ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը այս տարի, Ս. Խաչի տօնին (Սպտ. 30 կիր.) հանդիսութիւններուն փայլը աւելցուց իր ներկայութեամբ: Առաւուն Ն. Ամեն. Սրբազնութիւնը Ս. Պատրիարք մասոյց Սրբոց Յակոբեանց Տաճարին մէջ եւ խոսեցաւ կրօնաշունչ քարոզ մը բնաբան զընկելով Պօղոս Առաքեալին սա՛ հաւատումը. «Խրիւս տրամեալք, եւ համապաղ ուրախ եմք» (Ք. Կրմբ. Զ. 10), եւ ըսաւ — «Կեանքի հակասութիւններն են որ կ'ապահովեն անոր նորոգումը, թէ՛ բնական երեւոյթներուն եւ թէ՛ մարդկային գոյութեան բոլոր շրջաններուն մէջ: Ներքին նըմանութեամբ մը, տրամութեան եւ ուրախութեան հակադասութիւններն ալ իրարու կը յաջորդեն մեր կրօնական զարգացումին ամէն մէկ փայկեաններուն: Եւ այդ փոփոխ վիճակներուն շնորհիւ կը նորոգուի մեր հաւատքը: Խաչն ըլլալով նշան մը ցաւի եւ արցունքներու, եղած է ու կ'ըլլայ նաեւ նշան մը ցնծութեան ու միախառնութեան: Ատո՛ւմ է որ բրիտանիան կը պահէ իր հոգեկան հաւատարակչութիւնը, առանց անձնատուր ըլլալու այդ ներհակ տրամադրութիւններէն մէկին կամ միւսին: Ա՛յսպէս կ'ըմբռնենք մեր կեանքին համար խաչին կատարած դերը, եւ ատո՛ւմ է որ մեր հոգիները ուրախ ըլլալէ չեն դադրիր՝ երբ կը տրամինք ո՛ր եւ ի՞նչ տի պատճառով»:

Ս. Պատրիարք Հայրը իր քարոզի ընթացքին շնորհակալութեամբ յիշեց Մեկքոնեան հարազատներուն բարեբարութիւնը, որք տարեկան հազար եգիպտական ոսկիի մշանջնաւոր նպաստով ապահովեցին ժառանգաւորաց վարժարանի երկու դասարաններուն ծախքը: Սրանց հանդուցեալ Գրիգորի յիշատակը եւ մաղթանքներ ըրաւ Տիար Կարապետ Մեկքոնեանի բարօրութեան համար: Ս. Պատրիարքի աւարտումէն ետքը կատարուեցաւ Հոգեհանգստի տոն:

Երեկոյին ալ ընթրիք տրուեցաւ Միաբանութեան սեղանատան մէջ Մեկքոնեան գերդաստանի ննջեցեցոց յիշատակին, բոլոր Միաբանութեան եւ ժառանգաւորաց վարժարանի լինձայարանի աշակերտներուն, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր նախապահութեամբ եւ սեղանէն ետքը դարձեալ կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան պաշտօնը:

ՍԱՐԿԱՒԱԳԱՅ ԶԵՌՆԱԴԴՈՒԹԻՒՆ

Մեկքոնեան երկու դասարաններէն առաջինը աւարտած ըլլալով իր քառամեայ ընթացքը, չորս